

Nansen Dijalog Centar Srbija

Pripremila Tatjana Popović,
Koordinatorica programa
Obrazovanje za mir

NDN

- 7 Nansen Dialog Centara u 9 gradova na poručju Zapadnog Balkana: Beograd, Bujanovac, Podgorica, Osijek, Sarajevo, Mostar, Banja Luka, Priština, Mitrovica Skopje
- Nansenskolen, Lillehammer, Norway: Dialogue project
- Norveško ministarstvo inostranih poslova – glavni donator

Teme i Ciljne grupe

- Medju-etnički dijalog, Analiza sukoba
- Medijacija: Vršnjačka medijacija i Medijacija u zajednici
- Ciljne grupe: nastavnici, predstavnici lokalnih vlasti i političkih partija, NVO predstavnici, mediji
- Školski projekat: Saradnja škola iz Lillehammera i Bujanovca
- Saradnja sa Ministarstvom prosvete.

Dijalog

- **Cilj je razumeti**
- Proces

Objasniti, ispričati svoju priču

Slušati

Tražiti snagu u drugome

Učiniti protivnika (drugu stranu) sigurnim

Biti tolerantan i samodisciplinovan

Otvoriti se govorom tela

Promena mišljenja je znak snage

Debata

- **Cilj je pobediti**

Ubediti, dokazivati

Govoriti

Loviti slab argument

Učiniti protivnika nesigurnim

Donositi moralni sud

Suprotstaviti se govorom tela

Promena mišljenja je znak slabosti

Uvod u analizu sukoba

- Polje transformacije sukoba
- Dijalog u multi-etničkoj sredini
- Conflict Resolution (CR) vs Conflict Transformation (CT)
Rasprava o tome da li postoji realna razlika između polja Rešavanja sukoba mirnim putem (CR) i polja Transformacije sukoba (CT) traje od 90-tih godina. Mi smo se opredelili za CT jer smatramo da nije moguće da se svaki konflikt reši odmah i zato što se u CT naglasavaju socijalne veštine i odnosi među ljudima i u njih ulaže dugoročno.

Conflict transformation

- Polje transformacije konflikata ukazuje na to da je vazno razumeti uzroke sukoba, da je rešavanje proces koji može da traje kraći ili duži period, tokom koga treba obratiti pažnju na odnose između strana u sukobu i pokušati da sukob analiziramo i transformišemo, a ne da ga po svaku cenu rešimo.

Conflict resolution

- Proces konstruktivnog rešavanje sukoba koje stranama u sukobu ukazuje na to da treba da budu orijentisane na problem, a ne na ličnost.
- Proces analize u okviru CT i CR je sličan. Polazna tačka je prepoznavanje potreba i interesa strana u sukobu, kao i analiza konteksta u kome se sukob desio. Svaki sukob ima uticaj na okruženje, tako da je na posredan način u njega uključeno više osoba nego što na prvi pogled izgleda.

Sukob i nasilje

- Sukob je odnos između dve ili više strana (pojedinaca ili grupe) koje imaju ili misle da imaju različite, neusaglašene ciljeve. (Chris Mitchel)
- Nasilje se sastoji od radnji, reči, ponašanja, struktura ili sistema koji uzrokuju štetu fizičke, psihološke, društvene ili ekološke prirode i/ili sprečavaju ljude da dosegnu svoje pune ljudske potencijale. (Dean Tjosvold)

Zašto radimo analizu sukoba?

- Da razumemo uzroke sukoba, istoriju situacije, kao i aktuelene događaje.
- Da identifikujemo sve relevantne grupe koje su uključene u sukob, a ne samo one glavne i očigledne.
- Da razumemo gledišta svih grupa i da javnost više sazna o njihovim međusobnim odnosima.
- Da identifikujemo faktore i trendove koji su u osnovi sukoba.
- Da učimo kako iz grešaka, tako i iz uspeha.

mapiranje

- Ova tehnika koristi se kako bi se strane u sukobu grafički prikazale i kako bi se odredio njihov **odnos** prema problemu, kao i odnos jedne strane prema drugoj.
- Tokom izrađivanja mape, osobe sa različitim stavovima zajednički analiziraju situaciju, razmenjuju iskustva i opažanja.

Analiza konflikata pomoću mape

1. Odlučite koji konflikt želite da analizirate, kada i sa koje tačke gledišta.
 - Odaberite određeni momenat u specifičnoj konfliktnoj situaciji. Ako se odlučite da uradite celokupnu i detaljnu analizu političkog konflikta u regionu, izgubićete mnogo vremena i utrošiti ga na veoma složenu analizu. Analiza će u tom slučaju biti neproduktivna.
 - Često je veoma korisno da se uradi nekoliko mapa koje analiziraju isti konflikt, ali sa različitim viđenjima situacije. Na taj način se analiziraju percepcije različitih strana.
 - Ovom analizom se pokušavaju 'pomiriti' različita gledišta, što ujedno predstavlja rad na konfliktu. Kao primer dobre prakse, tokom analize treba pitati one pojedince koji se čvrsto drže svojih stavova da li se slažu sa opisom situacije od strane drugih, tj. kako njih i ostale strane u sukobu vide drugi.

Analiza konflikata pomoću mape

2. Ne zaboravite da pozicionirate sebe i svoju organizaciju na mapi.

- Kao podsetnik da ste vi deo konfliktne situacije, treba da pozicionirate i sebe na mapi, čak i kada je analiza u pitanju. Različiti akteri vas i vašu organizaciju doživljavaju na različite načine. Vi možda imate kontakte i ostvarujete odnose koji otvaraju mogućnosti i prostor za rad sa stranama koje su direktno uključene u konflikt.

Analiza konflikata pomoću mape

3. Analiza konflikta pomoću mape je dinamičan proces-ona ukazuje na specifično mesto u kojem se **konfliktna situacija može izmeniti** i upućuje na **akciju** rešavanja te situacije. Ova vrsta analize nudi nove mogućnosti. Šta se može uraditi? Ko to najbolje može uraditi? Kada je pravi momenat? Koje pripreme se moraju prethodno obaviti, koje strukture se moraju oformiti nakon pripreme? Ovo su neka od pitanja koja se morate zapitati tokom analize pomoću mape.

Analiza konflikata pomoću mape

- 4. Osim aspekata koji se odnose na ciljeve, korisno je da se uradi mapa **problema** koji postoje između strana u konfliktu. Zbog čega postoji konflikt? Probleme možemo izlistati na način kao što smo to uradili u sledećim primerima, a možda vi imate i bolji način prikazivanja. Takođe je korisno da se razmišlja o pozicioniranju strana u konfliktu. Kakva su njihova viđenja ostalih grupa koje su uključene u konflikt?

Analiza konflikata pomoću mape

- Analiza konflikata pomoću mape sama za sebe ne može dati odgovore na sva pitanja. Kao što je slučaj sa ostalim sredstvima za analizu konflikta, mapa samo pruža mogućnost da se razmatra priroda konflikta. Često se problemi iz kojih proizilaze sukobi nalaze u odnosima koje razmatramo.
- Sledeća sredstva koja predstavljamo delimično otkrivaju uzroke konflikta.